

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 6 Issue 2, p. 485-503, February 2013

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN
FARKLI MÜZİK TÜRLERİNE YÖNELİK MÜZİKSEL ALGILARI**
*ATTENDEES TO THE MUSIC EDUCATION DEPARTMENT PERCEPTIONS
REGARDING VARIOUS MUSIC VARIETIES*

Yrd. Doç. Dr. Bahar GÜDEK

*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı*

Abstract

In this research, musical perceptions of the attendees to the Music Education Department have been analyzed according to the gender variable and by considering the elements of rhythm, melody, harmony and syntax. Musical perception is feeling and comprehending the reality of music by way of senses. That is to say, musical perception is a whole with the dimensions of psychomotor, intuitional and cognitive. Among those dimensions, the perception of the fundamental elements such as rhythm, melody and harmony and together with this perception the naming, analysing and interpretation of those, music is definitely cleared up and becomes understandable. This research has been applied on coincidentally selected 49 female and 45 male, totally 94 students attending different classes at 19 May University The Fine Art Education Department Music Education Department during the academic year 2011-2012. Providing the attendees with an opportunity to listen twelve musical works in various

varieties. Then they have made an assessment in terms of rythm, harmony and melody on those musical works with "Likert Type Scale" based on 5 points. Research results indicate a differentiation on musical perceptions of the students building up this working group at 19 May University The Fine Art Education Department Music Education Department according to their gender quality when they listen to;

1.Turkish Folk Music and Turkish Arabesque Music on the element of syntax.

2. Turkish Art Music, Classic Music and Rock Music on the elements of of rythm.

3.Turkish Pop Music on the elements of melody, harmony and syntax.

4. Foreign Rap Music and Turkish Rap Music on the elements of melody.

Key words: Music education, Cognitive musicology, Musical perception, Music varieties.

Öz

Bu araştırmada, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin farklı müzik türlerine yönelik müziksel algıları ritim, ezgi, armoni ve söz unsurları açısından cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Müziksel algılama, duyular yoluyla müziğin farkına ve bilincine varmadır. Yani müziksel algılama devinişsel, sezışsel ve bilişsel boyutlarla oluşan bir bütündür. Bütün bu boyutlar içinde müziğin temel unsurları olan ritim, ezgi ve armonin algılanması ve bu algılamayla beraber anlamlandırılması, çözümlenmesi, yorumlanmasıyla müzik anlaşılır kılınır. Araştırma, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın farklı sınıflarında okuyan ve tesadüfi seçilen 49 kız, 45 erkek öğrenciden oluşan toplam 94 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere farklı müzik türlerinden oluşan on iki tane eser dinletilmiştir. Öğrenciler dinletilen bu eserleri ritim, ezgi, armoni ve söz unsurları yönünden Likert tipi skala ile 5 puan üzerinden değerlendirmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, çalışma grubunu oluşturan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin müziksel algıları, dinletilen arabesk müzik ve Türk halk müziğinde cinsiyete göre söz unsurunda, klasik batı müziği, Türk sanat müziği ve rock müzik türlerinde cinsiyete göre ritim unsurunda, Türk pop müzik türünde cinsiyete göre ritim, ezgi, armoni ve söz unsurunda, yabancı rap ve Türkçe rap müzik örneğinde ise cinsiyete göre ezgi unsurunda farklılaşma göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, Bilişsel müzikoloji, Müziksel algı, Müzik türleri.

1. GİRİŞ

Müziğin anlamının, dinleyicilerin müziğin biçimsel oluşumuna ilişkin algı ve anlayışlarına dayalı olabileceği gibi, müziğin yapısal özelliklerinin dinleyicilerde harekete geçirdiği duygulara ve heyecana dayalı olduğunu ileri süren anlayışlar da vardır. Örneğin, Meyer'in (1956) 'müziğe şekilsel yaklaşım' temeli, dinleyiciyi harekete geçiren beklentilere dayanmaktadır (Otacıoğlu, 2008).

Müzik, insanlığın sahip olduğu en eski ve en temel sosyal-bilişsel yetilerden biridir (Koelsch ve Siebel, 2005) ve son yıllarda insanın bilişsel özellikleri hakkında yapılan çalışmalarda sıklıkla ele alınmaya başlanmıştır. Bu çalışmalar insanın müziksel algılama biçimlerini ve bu süreçte neler yaşandığı ile ilgili somut veriler ortaya koymaktadır. Bilişsel müzikoloji, müziğin insan beyninde hangi alanlarda etkinleştirdiğini en üst düzeyde araştıran, müzik dinleme, hayal etme, bellekte tutma, öğrenme ve bağıntı kurma gibi karmaşık süreçleri çözümlenmeye çalışan müzikoloji dalıdır (Leman, 1999). Melodi algılama, iki ses arasındaki yükseklik farklarını ayırt etme, çalınan bir çalgının ne olduğunu fark etme, tempo tutma ya da ritmik kalıpları algılama gibi müziksel beceriler üst düzey bilişsel beceriler olarak bilişsel müzikolojinin konuları arasında ele alınmaktadır (Platel, 2002). Bir başka deyişle, bilişsel müzikoloji bilişsel psikoloji çalışmalarının bir uzantısı olarak gelişmiştir. Bu alanda elde edilen çarpıcı ve şaşırtıcı bulgular insan ve müzik algısı hakkında var olan birçok paradigmanın yıkılmasını sağlamış ve müzik bilimcilerini kendisine çekmiştir. (Özmenteş, 2006).

Her insan müzikle ilişki içindedir, ilişki içinde olduğu müzikten etkilenir, olumlu yönde etkilendiği müzikten hoşlanır, "varlığı"ndan değil de "niteliği"nden hoşlandığı müzikten (az-çok) bir şeyler anlar. Öyleyse müzikten hoşlanan birisi için, temelde, eğer müziğin varlığından değil de niteliğinden hoşlanıyorsa "müzikten anlamama" sorunu değil, daha çok, "müzikten anlamada tür, tarz, boyut, kapsam, düzey, aşama ve derece" sorunudur. Müziğin niteliğinden hoşlanan ya da müzikten nitelik yönüyle hoşlanan her insanın anladığı bir müzik veya müzikten anladığı bir şey vardır. Buna göre müzikten hoşlananlar ama anlamayanlar, genellikle müziğin sadece varlığından hoşlananlar olması gerekir. İçinde yaşanan çevrede bu tür insanlar vardır (Uçan,1997).

Her insan, içinde yaşadığı toplumsal, kültürel çevrede-ortamda, az-çok müzikle ilişki içindedir, ilişki içinde olduğu müzikten veya müzikli ortamdan etkilenir, etkilendiği müzikten veya müzikli ortamdan hoşlanır veya hoşlanmaz ya da öyle görünür. Her insan müzik dinler dinlediği müziği algılar, algıladığı müziği anlar veya anlamaz ya da öyle görünür, anladığı müzikten hoşlanır veya hoşlanmaz ya da öyle görünür. Nitekim bu konuya ilişkin görüşler farklı farklıdır. Bir görüşe göre; eğer bir kimse müzik dinlerim, severek dinlerim diyorsa bununla aynı zamanda müziği

anladığını da söylüyordur (Eggebrecht,1988). Bir başka görüşe göre; müzik dinleyenlerin veya dinleyicilerin bir kısmı müzikten anlamadığını kendisinden, bir kısmı çevresindekilerden saklar, gizler (Brainin,1991). Birçok kişi müziği, anlamak için değil, hoşça vakit geçirmek, müzikle zaman geçirmek, müzikle zaman doldurmak için dinler. Birçok kişi müziği anlayarak dinlemeni “nesnesi” olarak değil veya öyle olmaktan çok, “geri plan”, “arka plan” ögesi olarak kullanır. Bunlar belki de müzik “dinleyenler” değil “dinlediğini sananlar” ya da “dinler görünenler”dir (Uçan,1997).

Meyer (1956), mutlak müziğin anlamı ne ‘şekilci’; yani dinleyicilerin müziğin biçimsel oluşumuna ilişkin algı ve anlayışlarına dayalı, ne de ‘dışavurumcu’; yani müziğin yapısal özelliklerinin dinleyicilerde harekete geçirdiği duygulara ve heyecana dayalı olduğunu ileri sürmektedir. Müziksel anlama, “müziksel algılama”ya dayalı çok yönlü ve geniş kapsamlı bir süreçtir. Müziksel algılama ise duyular yoluyla müziğin farkına ve bilincine varmadır. Yani müziksel algılama devinışsel, sezışsel ve bilişsel boyutlarıyla bir bütündür. Bütün bu boyutlar içinde müziğin temel unsurları olan ritim, ezgi ve armonin algılanması ve bu algılamayla beraber anlamlandırılması, çözümlenmesi, yorumlanmasıyla müzik anlaşılır kılınır.

Müziği anlama, bir bakıma “müziği anlamlandırma”dır. Müziği anlamlandırma “müziksel sinyallere anlam verme-yükleme, müziksel bildirişim, iletişim ve etkileşimde bulunanlar arasındaki belirli uzlaşılara dayanır. Müzik, eğer sinyalleri anlamlandırılmazsa (semboller) dili anlaşılamiyor demektir. Öyleyse müzik dilinin anlaşılabilirliğı, kapsadığı sinyallerin anlamlandırılabilirliğine bağılıdır. Müziksel sinyaller göreliliğe sahiptir. Müziksel sinyallerin geçerlik dönemi, bölgesi ve alanı ait olduğı kültüre göre değışir, farklılık gösterir. Bu demektir ki müzikteki kodlar ve uzlaşılar, ancak ait olduğı kültürün sınırları içinde ve hatta sadece ait olduğı belli stiller için geçerli olabilir. Her müzik eseri, kendi kültürü tarafından belirlenmiş, kendi kültürüne özgü kodlar aracılığıyla anlamlar ve bilgiler taşıır, iletir, ulaşır ve bunları müziğin en temel unsurları olan ritim, ezgi, armoni ile özgülleştirir. Ancak, hangi topluma, hangi kültüre, hangi döneme ait olursa olsun, belli müziklerin dinleyen herkes üzerinde az-çok ortak veya benzer etkiler yarattığı-yaratabildiğı de bir gerçektir. Müziğin ve dolayısıyla müzik dilinin varlığı evrenseldir. Ancak, “müzik dilinin varlığının evrenselliğı” ile müzik dilinin kendisinin evrensel bir dil olduğı görüşü” aynı şeyler değıldir. Bunlar, birbirleriyle kısmen örtüşmekle birlikte, birbirinden ayrı şeylerdir, birbiriyle karıştırmamalıdır. Müziği oluşturan temel unsurlar, ritim, ezgi ve armoninin her bir müzik kültürü içinde her insan tarafından algılanması başka başkadır. Çünkü müziğin anlamı yani algılanması, yalnız kendine bağılı olmayıp, kendinin yanı sıra, ilgili kişilerin farklı durum ve konumlarına ve gerçekleştiğı ya da gerçekleştirildiğı ortama da bağılıdır. (Uçan, 1997)

Müzik dinleyen birisinin, genellikle müzikte aradığı şey bir bütünlük ve çeşitliliklidir. Başka bir deyişle, müziğin içindeki ezgi ve sözün birbiriyle yapacağı

uyumdan doğacak bütünlük ve müziğin içindeki ses, armoni, ton, vurgu farklılıklarının oluşturacağı çeşitlilik, genel olarak sesin kulağa hoş gelmesini sağlayacak olan tüm bu öğeler, müzikte aradığı niteliklerdir. Her müzik yapıtının, ister yaratıcısının vermiş olduğu, ister dinleyicisinin kendince algılamış olduğu özelliklerde bir anlamı vardır. Fakat bu anlam, kişinin ruh hali ve bakış açısına göre değişir. Yine de müziğin, herkes üzerinde yarattığı evrensel birtakım etkileri bulunduğu açıktır. Örneğin bazı müziklerde hemen herkes duygulanır, bir başkasında coşku duyar, bir başkasında hüznün, neşe veya güç hisseder. Bu gibi duyguların belirgin olması, yani dinleyicinin kederlenmesi, neşelenmesi, o müziğin yüksek sesle ya da çok coşkulu seslendirilmesinden değil, o müziğin bir anlamı olmasından ve o anlamın dinleyici üzerinde yarattığı etkidendir. Dinleyiciden beklenen, müziği bilinçle ve dikkatle dinlemesi, anlamını algılaması, zevkine varması ve buna kendi duygularını ekleyerek yankıda bulunmasıdır. Dinleyici, müziğin sözlü ya da sözsüz olmasına göre, müziğin anlamını bulmada bazı zorluklar çekebilir. Sözlü bir müzikte, dinleyici bestecisinin vermek istediği duyguyu ve atmosferi müzikteki sözler sayesinde aktif bir şekilde daha çabuk bulup algılayacaktır. Fakat eğer dinlediği müzik sözsüz bir müzikse, sözün yerini sadece notalar alır. Yani dinleyici bu müziği, sözlü müziği dinlediğinden daha aktif dinlemek zorundadır. Müziğin içinde yönlendirici söz bulunmadığı için, duyduğu notaları kendi düşüncesinde şekillendirir. Bu şekillendirme geri planda dinleyicinin konsantrasyonuna, müzik eğitimine bağlıdır (Güngör, 1995).

Sonuç olarak, insanların dinlediği müzik parçaları, stilleri, üslupları ve farklı müzik olaylarına ilişkin oluşan bilgi birikimleri, olası beklentilerinin ne olabileceğini de belirlemektedir. Bu beklentiler, dinleyicinin deneyimleri kadar müziğin karakteristik özelliklerine de bağlıdır. Bu çalışmada da müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin kendilerine dinletilen geleneksel ve evrensel nitelikte on iki müzik türünün ritim, armoni, ezgi ve söz unsurlarına ilişkin müziksel algıları, cinsiyet odaklı değişkenle farklılıklar açısından belirlenmeye çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Bu çalışmada, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin farklı müzik türlerine yönelik müziksel algıları ritim, ezgi, armoni ve söz unsurları açısından cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Araştırmada mesleki müzik eğitimi alan bireylerin farklı müzik türlerine yönelik müziksel algıları, bilişsel becerileriyle saptanmaya çalışılmıştır, bunun için betimsel türden bir çalışmadır.

2.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın farklı sınıflarında okuyan, tesadüfi seçilen 49 kız, 45 erkek toplam 94 öğrenci oluşturmuştur.

2.3 Verilerin Toplanması

Ritim, ezgi, armoni gibi müziksel öğelerin varlığını sadece duyularımız aracılığı ile algılamaktayız. Bu algılama, düzey ve derinliği kişiden kişiye göre değişebilen nörolojik boyutları olan bilişsel bir süreçtir. Bu araştırmada, farklı müzik türlerinin ritim, ezgi, armoni ve söz unsurlarının mesleki müzik eğitimi alan öğrenciler tarafından nasıl algılandığını belirlemek için bir ölçme aracı hazırlanmıştır. Ölçme aracının hazırlanması aşamasında öncelikle araştırmacı tarafından benzer türdeki ölçme araçları (Birittin, 1996; Reynolds, 2000; Large ve Palmer, 2002) incelenerek ilgili literatür taranmıştır. Sıralama ölçeği türünde Likert tipi bir ölçek hazırlanmıştır. Ölçme aracında ritim, ezgi, armoni ve söz unsurlarının her biri Likert tipi skalayla 5 puan üzerinden değerlendirilmiştir. (1= hiç dikkatimi çekmedi, 2= biraz dikkatimi çekti, 3= yeterince dikkatimi çekti, 4= çoğunlukla dikkatimi çekti, 5= tamamen dikkatimi çekti). Bütün müzik türlerinin dört unsuru için de birden beşe doğru puan dağılımı yapılmış, her müzikal unsur olumlu ve olumsuz ifadelere dikkat edilerek beş puan olumlu uçtaki ifadeyi belirtecek şekilde puanlanmıştır. Bireylerin aldığı madde puanları toplanarak belirlenen on iki müzik türünün 4 temel unsurunun her biri için (ritim, ezgi, armoni ve söz) toplam puanları hesaplanmıştır.

Araştırma için seçilen on iki müzik türünün de mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin yaşantılarında var olan, geleneksel ve evrensel boyutta farklı müzik türlerini kapsamasına dikkat edilmiştir. Bunlar; arabesk müzik, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, rock müzik, metal müzik, elektronik müzik, Türk pop müziği, klasik batı müziği, caz müzik, yabancı pop müzik, rap müzik, Türkçe rap müzik türlerini kapsayan örneklerdir.

Uygun bir akustik ortamda hazırlanan ses sisteminden, seçilen her bir müzik eseri öğrencilere birer dakika dinletilmiştir. Her dinletilen müzik türünden sonra yaklaşık otuz saniye beklenmiş ve öğrencilerin, dinledikleri müziklerin ritim, ezgi, armoni ve söz unsurlarına yönelik dikkat edip, algıladıkları dereceyi ölçekten seçerek işaretlemeleri istenmiştir.

2.4 Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı doğrultusunda, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin farklı müzik türlerinin ritim, ezgi, armoni ve söz unsurlarına yönelik müziksel algılarının, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ilişkisiz t-testi ile bakılmıştır. İstatistik verilerinin analizinde ve yorumlanmasında manidarlık düzeyi olarak 0.05 alınmıştır. Hangi müzik türünde, müziksel algı açısından en fazla ve en az dikkat çeken müzikal unsurları belirlemek için ortalama puanlara bakılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmayla ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Arabesk Müziğe İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisel t-Testi Sonuçları

	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>				
<i>Arabesk Müzik</i>	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
<i>Ritim</i>	3,42	1,19	3,53	1,39	92	-,393	,695
<i>Ezgi</i>	4,04	1,04	4,35	1,00	92	-1,49	,140
<i>Armoni</i>	2,89	1,35	3,17	1,55	92	-,931	,354
<i>Söz</i>	3,79	1,30	4,40	1,09	92	-2,417	,018*

*p<.05

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen arabesk müzik türünün ritmine, ezgisine ve armonisine yönelik müziksel algıları, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken sözlerine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Erkek öğrencilerin, dinletilen arabesk müziğin sözlerine yönelik müziksel algıları ($\bar{X} = 4,40$), kız öğrencilere ($\bar{X} = 3,79$) göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, arabesk müziğin sözlerine yönelik müziksel algı ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Bu müziğin ritmine yönelik öğrencilerin dikkatinin orta seviyede, ezgisine ve sözüne yönelik yüksek seviyede, armonisine de düşük seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Türk Halk Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisel t-Testi Sonuçları

	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>				
<i>Türk Halk Müziği</i>	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
<i>Ritim</i>	3,57	1,32	3,11	1,36	92	1,658	,101
<i>Ezgi</i>	3,91	,88	4,04	1,06	92	-,626	,533
<i>Armoni</i>	2,95	1,39	2,91	1,32	92	,170	,865
<i>Söz</i>	3,16	1,23	3,88	1,22	92	-2,85	0,005*

*p<.05

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen Türk halk müziği türünün ritmine, ezgisine ve armonisine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken sözlerine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Erkek öğrencilerin dinletilen Türk halk müziğinin sözlerine yönelik müziksel algıları ($\bar{X} = 3,88$), kız öğrencilere ($\bar{X} = 3,16$) göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, Türk halk müziğinin sözlerine yönelik müziksel algı ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Bu müzik

türünün ritmine yönelik öğrencilerin dikkatinin orta seviyede, ezgisine yönelik yüksek seviyede, armonisine de düşük seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Türk Sanat Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Türk Sanat Müziği</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	3,93	1,17	3,11	1,19	92	3,38	,001*
<i>Ezgi</i>	3,91	1,09	3,88	1,13	92	,128	,898
<i>Armoni</i>	2,49	1,24	2,17	1,21	92	1,23	,222
<i>Söz</i>	3,65	1,30	3,60	1,37	92	,193	,848

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen Türk sanat müziği türünün ezgisine, armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken ritmine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen Türk sanat müziğinin ritmine yönelik müziksel algıları ($\bar{X} = 3,93$), erkek öğrencilere ($\bar{X} = 3,11$) göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, Türk sanat müziğinin ritmine yönelik müziksel algı ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Bu müziğin ritmine, ezgine ve sözüne yönelik öğrencilerin dikkatinin yüksek seviyede, armonisine yönelik ise düşük seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. Öğrencilerin Rock Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Rock Müzik</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,42	,91	3,66	1,18	92	3,50	,001*
<i>Ezgi</i>	3,48	1,15	3,17	1,28	92	1,24	,218
<i>Armoni</i>	2,95	1,11	2,91	1,16	92	,204	,839
<i>Söz</i>	2,38	1,11	2,28	1,25	92	,405	,687

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen rock müziği türünün ezgisine, armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken ritmine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen rock müziğinin ritmine yönelik müziksel algıları ($\bar{X} = 4,42$), erkek öğrencilere ($\bar{X} = 3,66$) göre daha yüksek seviyededir. Bu

bulgu, rock müziğinin ritmine yönelik müziksel algı ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Rock müziğinin ritmine yönelik öğrencilerin dikkatinin yüksek seviyede, armoni ve sözüne yönelik düşük seviyede, ezgisine yönelik ise orta seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 5. Öğrencilerin Metal Müziğe İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Metal Müzik</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,51	,79	4,20	,92	92	1,75	,083
<i>Ezgi</i>	3,75	1,05	3,82	1,09	92	-,303	,762
<i>Armoni</i>	3,47	1,13	3,62	1,09	92	-,663	,509
<i>Söz</i>	2,65	1,25	3,04	1,31	92	-1,48	,142

*p<.05

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen metal müzik türünün ritmine, ezgisine, armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu müziğin ritim, ezgi ve armonisine yönelik öğrencilerin dikkatinin yüksek seviyede, sözüne yönelik ise düşük seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 6. Öğrencilerin Elektronik Müziğe İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Elektronik Müzik</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,40	,91	4,31	1,08	92	,471	,638
<i>Ezgi</i>	3,10	1,29	2,64	1,31	92	1,69	,093
<i>Armoni</i>	2,79	1,24	2,24	1,36	92	2,05	,043*
<i>Söz</i>	2,30	1,29	2,06	1,33	92	,882	,380

*p<.05

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen elektronik müzik türünün ritmine, ezgisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken armonisine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen elektronik müziğin armonisine yönelik müziksel algıları ($\bar{X} = 2,79$), erkek öğrencilere ($\bar{X} = 2,24$) göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, elektronik müziğin armonisine yönelik müziksel

algı ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Bu müziğin ritmine yönelik öğrencilerin dikkatinin yüksek seviyede, ezgisine, armonisine ve sözüne yönelik ise düşük seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 7. Öğrencilerin Türk Pop Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Türk Pop Müziği</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,69	,58	4,02	,91	92	4,27	,000*
<i>Ezgi</i>	4,81	,44	4,17	,91	92	4,37	,000*
<i>Armoni</i>	3,85	1,17	3,40	1,09	92	1,94	,045*
<i>Söz</i>	4,89	,30	4,22	,85	92	5,21	,000*

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen Türk pop müzik türünün ritmine, ezgisine, armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen Türk pop müziğin ritmine ($\bar{X}=4,69$), ezgisine ($\bar{X}=4,81$), armonisine ($\bar{X}=3,85$) ve sözüne ($\bar{X}=4,89$) yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilerin dinletilen Türk pop müziğin ritmine ($\bar{X}=4,02$), ezgisine ($\bar{X}=4,17$), armonisine ($\bar{X}=3,40$) ve sözüne ($\bar{X}=4,22$) yönelik müziksel algılarına göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, öğrencilerin Türk pop müziğinin ritim, ezgi, armoni ve sözüne yönelik müziksel algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Öğrencilerin, dinletilen Türk pop müziğinin ritim, ezgi, armoni ve sözüne yönelik dikkatlerinin yüksek seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 8. Öğrencilerin Klasik Müziğe İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Klasik Batı Müziği</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,10	1,19	3,24	1,30	92	3,33	,001*
<i>Ezgi</i>	4,61	,73	4,46	,87	92	,88	,380
<i>Armoni</i>	4,73	,53	4,64	,57	92	,79	,429

*p<.05

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen klasik müzik türünün ritmine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kız

öğrencilerin, dinletilen klasik müziğin ritmine ($\bar{X}=4,10$) yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilere göre ($\bar{X}=3,24$) daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, öğrencilerin klasik müziğin ritmine yönelik müziksel algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Öğrencilerin, dinletilen klasik müziğinin ritim, ezgi ve armonisine yönelik dikkatlerinin yüksek seviyede olduğu saptanmıştır. Bu müzik türünde söz unsuru olmadığından öğrencilere buna ilişkin bir müzikal algı sorusu sorulmamıştır.

Tablo 9. Öğrencilerin Caz Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

	Kız		Erkek		Sd	t	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
<i>Caz Müzik</i>							
<i>Ritim</i>	4,46	,89	4,40	,94	92	,367	,714
<i>Ezgi</i>	4,24	,92	4,40	,91	92	-,817	,416
<i>Armoni</i>	4,24	,88	4,69	,59	92	-2,84	,006*
<i>Söz</i>	4,08	,95	4,20	1,16	92	-,542	,589

*p<.05

Tablo 9 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen caz müzik türünün ritmine, ezgisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken armonisine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Erkek öğrencilerin dinletilen caz müziğinin armonisine yönelik müziksel algıları ($\bar{X}=4,20$), kız öğrencilere ($\bar{X}=4,08$) göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, caz müziğinin armonisine yönelik müziksel algı ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Bu müziğin ritim, ezgi, armoni ve sözüne yönelik öğrencilerin müziksel algılarının yüksek seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 10. Öğrencilerin Yabancı Pop Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

	Kız		Erkek		Sd	t	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
<i>Yabancı Pop Müzik</i>							
<i>Ritim</i>	4,73	,64	4,02	1,07	92	3,94	,000*
<i>Ezgi</i>	4,47	,76	3,91	,99	92	3,06	,003*
<i>Armoni</i>	3,38	1,13	3,11	1,09	92	1,203	,232
<i>Söz</i>	3,88	1,20	3,57	1,21	92	1,202	,232

*p<.05

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen yabancı pop müzik türünün armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken, ritmine ve ezgisine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen yabancı pop müziğinin ritmine ($\bar{X}=4,73$) ve ezgisine ($\bar{X}=4,47$) yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilerin dinletilen Yabancı Pop müziğinin ritmine ($\bar{X}=4,02$) ve ezgisine ($\bar{X}=3,91$) yönelik müziksel algılarına göre daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, öğrencilerin yabancı pop müziğinin ritim ve ezgisine yönelik müziksel algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Öğrencilerin, dinletilen yabancı pop müziğinin ritim, ezgi ve sözüne yönelik dikkatlerinin yüksek seviyede, armonisine yönelik ise orta seviyede olduğu saptanmıştır.

Tablo 11. Öğrencilerin Rap Müziğine İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Rap Müzik</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,37	1,01	4,00	1,07	92	1,56	,122
<i>Ezgi</i>	2,65	1,14	2,09	1,10	92	2,42	,017*
<i>Armoni</i>	2,20	1,19	1,93	1,09	92	-1,36	,175
<i>Söz</i>	3,32	1,57	3,75	1,46	92	1,20	,232

*p<.05

Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen rap müzik türünün ritmine, armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken ezgisine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen rap müziğinin ezgisine ($\bar{X}=2,65$) yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilere göre ($\bar{X}=2,09$) daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, öğrencilerin rap müziğinin ezgisine yönelik müziksel algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Öğrencilerin, dinletilen rap müziğinin ezgisi ve armonisine yönelik dikkatleri düşük seviyede, ritmi ve sözüne yönelik ise yüksek seviyededir.

Tablo 12. Öğrencilerin Türkçe Rap Müziğe İlişkin Müziksel Algılarının Cinsiyete Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

<i>Türkçe Rap Müzik</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>			
<i>Ritim</i>	4,34	,97	4,15	1,18	92	,859	,392
<i>Ezgi</i>	2,95	1,37	2,31	1,22	92	2,41	,018*
<i>Armoni</i>	2,26	1,17	2,11	1,28	92	,610	,544
<i>Söz</i>	3,55	1,48	3,95	1,46	92	-1,33	,187

*p<.05

Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin, dinletilen Türkçe rap müzik türünün ritmine, armonisine ve sözüne yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken ezgisine yönelik müziksel algıları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin dinletilen Türkçe rap müziğin ezgisine ($\bar{X}$ =2,96) yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilere göre ($\bar{X}$ =2,31) daha yüksek seviyededir. Bu bulgu, öğrencilerin Türkçe rap müziğin ritim ve ezgisine yönelik müziksel algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Öğrencilerin, dinletilen Türkçe rap müziğinin ezgisi ve armonisine yönelik dikkatleri düşük seviyede, söz ve ritmine yönelik ise yüksek seviyededir.

Tablo 13. Cinsiyete Göre Ritim Unsurunda En Fazla ve En Az Dikkati Çeken Müzik Türleri

	<i>Ritim-1</i>		<i>Ritim-2</i>		<i>Ritim-3</i>		<i>Ritim-4</i>		<i>Ritim-5</i>		<i>Ritim-6</i>	
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>
<i>Kız</i>	3,42*	1,9	3,57	1,32	3,93	1,17	4,42	,91	4,51	,79	4,40	,91
<i>Erkek</i>	3,53	1,4	3,11*	1,36	3,11*	1,19	3,66	1,18	4,20	,92	4,31	1,08

	<i>Ritim-7</i>		<i>Ritim-8</i>		<i>Ritim-9</i>		<i>Ritim-10</i>		<i>Ritim-11</i>		<i>Ritim-12</i>	
	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>	$\bar{X}$	<i>S</i>
<i>Kız</i>	4,69	,58	4,10	1,19	4,46	,89	4,73**	,64	4,37	1,01	4,34	,97
<i>Erkek</i>	4,02	,91	3,24	1,30	4,40**	,94	4,02	1,07	4,00	1,07	4,15	1,18

(*Ritim-1= Arabesk*), (*Ritim-2= Türk Halk Müz.*), (*Ritim-3= Türk Sanat Müz.*), (*Ritim-4= Rock Müz.*), (*Ritim-5= Metal Müz.*), (*Ritim-6=Elektronik Müz.*), (*Ritim-7= Türk Pop Müz.*), (*Ritim-8= Klasik Müz.*), (*Ritim-9= Caz Müz.*), (*Ritim-10= Yabancı Pop Müz.*), (*Ritim-11= Rap Müz.*), (*Ritim-12= Türkçe Rap Müz.*)

Tablo 13’de öğrencilere dinletilen on iki farklı müzik türünün cinsiyetler açısından ritimde en fazla dikkati çeken ve en az dikkati çeken müzik türü olarak ortalamalar verilmiştir. Bu ortalamalara bakıldığında kızlar için ritim açısından en fazla dikkati çeken müzik türü yabancı pop müzik ($\bar{X}=4,73$), en az dikkati çeken tür ise arabesk ($\bar{X}=3,42$) müzik olarak belirlenmiştir. Erkekler için ritim açısından en fazla dikkati çeken müzik türü caz müzik ($\bar{X}=4,40$), en az dikkati çeken müzik türü ise Türk sanat müziği ve Türk halk müziği ($\bar{X}=3,11$) belirlenmiştir.

Tablo 14. Cinsiyete Göre Ezgi Unsurunda En Fazla ve En Az Dikkati Çeken Müzik Türleri

	Ezgi-1		Ezgi-2		Ezgi-3		Ezgi-4		Ezgi-5		Ezgi-6	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Kız	4,04	1,04	3,91	,88	3,91	1,09	3,48	1,15	3,75	1,05	3,10	1,29
Erkek	4,35	1,00	4,04	1,06	3,88	1,13	3,17	1,28	3,82	1,09	2,64	1,31

	Ezgi-7		Ezgi-8		Ezgi-9		Ezgi-10		Ezgi-11		Ezgi-12	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Kız	4,81**	,44	4,61	,73	4,24	,92	4,47	,76	2,65*	1,14	2,95	1,37
Erkek	4,17	,91	4,46**	,87	4,40	,91	3,91	,99	2,09*	1,10	2,31	1,22

(Ezgi-1= Arabesk), (Ezgi-2= Türk Halk Müz.), (Ezgi-3= Türk Sanat Müz.), (Ezgi-4= Rock Müz.), (Ezgi-5= Metal Müz.), (Ezgi-6=Elektronik Müz.), (Ezgi-7= Türk Pop Müz.), (Ezgi-8= Klasik Müz.), (Ezgi-9= Caz Müz.), (Ezgi-10= Yabancı Pop Müz.), (Ezgi-11= Rap Müz.), (Ezgi-12= Türkçe Rap Müz.)

Tablo 14’de öğrencilere dinletilen on iki farklı müzik türünün cinsiyetler açısından ezgide en fazla dikkati çeken ve en az dikkati çeken müzik türü olarak ortalamalar verilmiştir. Bu ortalamalara bakıldığında kızlar için ezgi açısından en fazla dikkati çeken müzik türü Türk pop müziği ($\bar{X}=4,81$), en az dikkati çeken tür ise rap ($\bar{X}=2,65$) müzik olarak belirlenmiştir. Erkekler için ezgi açısından en fazla dikkati çeken müzik türü klasik batı müziği ($\bar{X}=4,46$), en az dikkati çeken müzik türü ise rap müzik ($\bar{X}=2,09$) belirlenmiştir.

Tablo 15. Cinsiyete Göre Armoni Unsurunda En Fazla ve En Az Dikkati Çeken Müzik Türleri

	Armoni-1		Armoni-2		Armoni-3		Armoni-4		Armoni-5		Armoni-6	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Kız	2,89	1,35	2,95	1,39	2,49	1,24	2,95	1,11	3,47	1,13	2,79	1,24
Erkek	3,17	1,55	2,91	1,32	2,17	1,21	2,91	1,16	3,62	1,09	2,24	1,36

	Armoni-7		Armoni-8		Armoni-9		Armoni-10		Armoni-11		Armoni-12	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Kız	3,85	1,17	4,73**	,53	4,24	,88	3,39	1,13	2,20*	1,19	2,26	1,17
Erkek	3,40	1,09	4,64	,57	4,69**	,59	3,11	1,09	1,93*	1,09	2,11	1,28

(Armoni-1= Arabesk), (Armoni-2= Türk Halk Müz.), (Armoni-3= Türk Sanat Müz.), (Armoni-4= Rock Müz.), (Armoni-5= Metal Müz.), (Armoni-6=Elektronik Müz.), (Armoni-7= Türk Pop Müz.), (Armoni-8= Klasik Müz.), (Armoni-9=Caz Müz.), (Armoni-10=Yabancı Pop Müz.), (Armoni-11=Rap Müz.), (Armoni-12=Türkçe Rap Müz.)

Tablo 15’de öğrencilere dinletilen on iki farklı müzik türünün cinsiyetler açısından armonisi en fazla dikkati çeken ve en az dikkati çeken müzik türü olarak ortalamalar verilmiştir. Bu ortalamalara bakıldığında kızlar için armoni açısından en fazla dikkati çeken müzik türü klasik müzik ($\bar{X}=4,73$), en az dikkati çeken tür ise rap ($\bar{X}=2,20$) müzik olarak belirlenmiştir. Erkekler için armoni açısından en fazla dikkati çeken müzik türü caz müzik ($\bar{X}=4,69$), en az dikkati çeken müzik türü ise rap müzik ($\bar{X}=1,09$) belirlenmiştir.

Tablo 16. Cinsiyete Göre Söz Unsurunda En Fazla ve En Az Dikkati Çeken Müzik Türleri

	Söz-1		Söz-2		Söz-3		Söz-4		Söz-5		Söz-6	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Kız	3,79	1,30	3,16	1,23	3,65	1,30	2,38	1,11	2,65	1,25	2,30*	1,29
Erkek	4,40**	1,09	3,88	1,22	3,60	1,37	2,28	1,25	3,04	1,31	2,06*	1,33

	Söz-7		Söz-8		Söz-9		Söz-10		Söz-11		Söz-12	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Kız	4,89**	,30	_	_	4,08	,95	3,88	1,20	3,32	1,57	3,55	1,48
Erkek	4,22	,85	_	_	4,20	1,16	3,58	1,21	3,75	1,46	3,95	1,46

(Söz-1= Arabesk), (Söz-2= Türk Halk Müz.), (Söz-3= Türk Sanat Müz.), (Söz-4= Rock Müz.), (Söz-5= Metal Müz.), (Söz-6= Elektronik Müz.), (Söz-7= Türk Pop Müz.), (Söz-8= Klasik Müz.), (Söz-9= Caz Müz.), (Söz-10= Yabancı Pop Müz.), (Söz-11= Rap Müz.), (Söz-12= Türkçe Rap Müz.)

Tablo16'da öğrencilere dinletilen on iki farklı müzik türünün cinsiyetler açısından sözleri en fazla dikkati çeken ve en az dikkati çeken müzik türü olarak ortalamalar verilmiştir. Bu ortalamalara bakıldığında kızlar için sözler açısından en fazla dikkati çeken müzik türü Türk pop müziği ($\bar{X}=4,89$), en az dikkati çeken tür ise elektronik ($\bar{X}=2,39$) müzik olarak belirlenmiştir. Erkekler için sözler açısından en fazla dikkati çeken müzik türü arabesk müzik ($\bar{X}=4,40$), en az dikkati çeken müzik türü ise elektronik müzik ($\bar{X}=2,06$) belirlenmiştir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma bulguları, çalışma grubunu oluşturan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin müziksel algılarının, cinsiyetler açısından her bir müzik türünde farklı bir müzik unsuru üzerine odaklandığını ortaya koymuştur.

Dinletilen arabesk ve Türk halk müziği örneklerinde cinsiyetlerine göre söz unsurunda farklılaşma vardır. Erkek öğrencilerin bu müzik türlerinin sözlerine yönelik müziksel algıları kız öğrencilere göre daha yüksektir. Genel anlamda geleneksel müzik olarak değerlendirilen arabesk, Türk halk ve Türk sanat müziklerinin ezgi ve söz unsurlarında öğrencilerin müziksel algı düzeyleri diğer unsurlara göre daha yüksektir. Buna sebep olarak geleneksel müzik türlerinin söz ve ezgi temelli oluşları ve tek sesli yapıları gösterilebilir.

Dinletilen klasik batı müziği, Türk sanat müziği ve rock müzik türlerinde cinsiyete göre ritim unsurunda farklılaşma vardır. Kız öğrencilerin bu müzik türlerinin ritmine yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilere göre daha yüksektir.

Dinletilen Türk pop müzik türünde cinsiyete göre ritim, ezgi, armoni ve söz olmak üzere dört unsurunda da farklılaşma vardır. Kız öğrencilerin bu müzik türünün ritim, ezgi, armoni ve sözlerine yönelik müziksel algıları erkek öğrencilere göre daha yüksektir.

Dinletilen yabancı rap ve Türkçe rap müzik örneklerinde cinsiyete göre ezgi unsurunda farklılaşma vardır. Kız öğrencilerin bu müzik türlerinin ezgisine yönelik müziksel algıları erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Dinletilen yabancı pop müzik türünde cinsiyete göre ritim ve ezgi unsurunda farklılaşma vardır. Kız öğrencilerin bu müzik türünün ritim ve ezgisine yönelik müziksel algıları erkek öğrencilere göre daha yüksektir.

Genel anlamda cinsiyetler açısından bir değerlendirme yapılacak olunursa, kız öğrencilerin dinletilen on iki müzik türünden çoğunun ritim, ezgi, armoni ve söz unsurlarına yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Bu durum müziksel algıyı etkileyen; kişilik, müzik eğitimi, müzik belleği ve müzik yeteneği, beklenti ve ilgi düzeylerinin çalışma gurubunu oluşturan kız öğrencilerde, erkek öğrencilere göre daha farklı etkilere sebep olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca bu sonuca göre, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha esnek ve farklı müzik tarzlarına daha açık olduğu söylenebilir.

Dinletilen on iki müzik türünde, kızlar için ritim açısından en fazla dikkati çeken müzik türü yabancı pop müzik olurken, erkeklerde ise caz müzik olmuştur. Her iki cinsiyet açısından da ritim olarak en az dikkati çeken müzik türleri geleneksel müziklerdir (arabesk, Türk sanat ve halk müzikleri).

Dinletilen on iki müzik türünde, kızlar için ezgi açısından en fazla dikkati çeken müzik türü Türk pop müziği olurken, erkekler için ise klasik batı müziği olmuştur. Her iki cinsiyet açısından da ezgi olarak en az dikkati çeken müzik türü rap müziktir.

Dinletilen on iki müzik türünde, kızlar için armoni açısından en fazla dikkati çeken müzik türü klasik batı müziği olurken, erkekler için ise caz müziği olmuştur. Her iki cinsiyet açısından da armoni olarak en az dikkati çeken müzik türü rap müziktir.

Dinletilen on iki müzik türünde, kızlar için sözler açısından en fazla dikkati çeken müzik türü Türk pop müziği olurken, erkekler için ise arabesk müzik olmuştur. Her iki cinsiyet açısından da sözler olarak en az dikkati çeken müzik türü elektronik müziktir. Genel anlamda söz unsuru açısından, her iki cinsiyet için de Türkçe sözlü müzik türlerinin, yabancı sözlü müzik türlerine oranla daha fazla algılandığı söylenebilir. Bu da öğrencilerin yabancı dil anlama düzeylerinin düşük seviyede olmasından kaynaklandı şeklinde yorumlanabilir. Gedik (2007), 10 katılımcıya kendi seçtikleri en sevdikleri ve en sevmedikleri müzik örneklerini dinleterek beyin görüntüleme tekniği ile veriler elde etmiştir. Buna göre müzik beğenisi, kimlik ve müzik dinleme sonucu yaşanan duygular arasında belirli bir ilişkinin olduğunu saptamıştır. Hargreaves, Comber ve Colley (1995)'de müzik dinleme tercihinde yaşın, cinsiyetin ve eğitimin etkisini araştırmışlardır. Deney 278 katılımcıyla İngiltere'de gerçekleştirilmiştir. Rap, reggae, blues, heavy metal, klasik, pop, folk ve rock gibi türlerin tercih edilmesine yönelik çalışmada müzik eğitiminin cinsiyetle önemli boyutlarda ilişkilendiği ve müzik eğitimiyle müzik tercihi arasında önemli bağlantıların olduğu saptanmıştır (Erdal, 2009). Bahsedilen araştırmalara paralel olarak, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin farklı müzik türlerine yönelik müziksel algıları üzerine yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuçlar da müziksel

algılamada cinsiyet ve müzik türü ilişkisi arasında bağıntıların olabileceği varsayımını doğrular niteliktedir.

Bu bağlamda, müzik eğitimi alanında yapılacak benzer çalışmaların disiplinler arası yaklaşımlarla yürütülerek, bilişsel müzikoloji ve müzik eğitimi arasındaki alışverişin yoğunlaşmasını sağlayan kuramsal ve uygulamalı çalışmalar sürdürülmelidir.

KAYNAKÇA

- BRAİNİN, V. (1991). *Über Musiksprache und Musikerziehung*. Internationaler Kongress Musik und Erziehung Bericht 8-12 Dezember. Österreichs-Wien.
- BRİTTİN, R. V. (1996). Listeners' preference for music of other cultures: comparing response modes. *Journal of Research in Music Education*, 44, 328-340.
- EGGEBRECHT, H.H. (1988). Musik Hören-Musik Verstehen. *Das Musikalische Kunstwerk, Festschrift Carl Dahlhaus, Hrsg v. H.Danuser u. a., Laaber*, 11.
- ERDAL, B. (2009). *Müzik Türlerinin Tercih Edilmesinde Kişilik Özellikleri ve Beğeni İlişkisi*. Yayınlanmamış doktora lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- GEDİK, A.C. (2007). *Popüler Müzikte Beğeni Farklılıkları: Bir FMRI Çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- GÜNGÖR, İ. (1996). *Müzikte Dinleyicinin Yeri. Kim Kapattı Şu Müziği?* Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- GÜRŞEN OTACIOĞLU, S. (2008). *Müzik Psikolojisi I*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- HARGREAVES, D.J., COMBER, C. And COLLEY, A. (1995). Effects of Age, Gender, and Training on Music Preferences of British Secondary School Students. *Journal of Research in Music Education*, 43, 242-250.
- KOELSCH, S.; SIEBEL, W. A. (2005). Towards A Neural Basis Of Music Perception. *Trends In Cognitive Sciences*. 9, 12, 578-584.
- LARGE, E. ve PALMER, C. (2002). Perceiving Temporal Regularity in Music. *Cognitive Science*, No:26.
- LEMAN, M. (1999). Relevance of Neuromusicology For Music Research. *Journal of New Music Research*. 28, 3, 186-199.
- MEYER, L.B. (1956). *Emotion and Meaning in Music*. Chicago: University of Chicago Pres.

-
- ÖZMENTEŞ, G. (2006). *Bilişsel Müzikoloji ve Erken Dönem Müzik Eğitimi*. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Bütünleşme Sürecinde İlköğretim Eğitimi Sempozyumu, 15 Nisan, İzmir.
- PLATEL, H. (2002). Neuropsychology of Musical Perception: New Perspective. *Brain*, 125, 2. 223-224.
- REYNOLD, G. (2000). Relationships between musical aptitude and musical preference among high school students. *Contributions to Music Education*, 27, 78-90.
- UÇAN, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.